

SELEKTIVNI MUTIZAM

Što je selektivni mutizam (SM)?

Selektivni mutizam je poremećaj koji se najčešće javlja prije 5. godine, a glavna mu je karakteristika nemogućnost djeteta da govori u nekim situacijama. Ono primjerice, normalno komunicira s članovima obitelji i prijateljima, a u vrtiću ili školi ne govori, što onda negativno utječe na razne aspekte djetetova razvoja (emocionalni, društveni, akademski, odgojni) i njegovo cjelokupno funkcioniranje.

Ako Vaše dijete ne govori 2-3 mjeseca, potrebno je potražiti stručnu pomoć.

Što dijete sa SM mora znati?

Ako ste roditelj djeteta sa selektivnim mutizmom, Vaše dijete mora znati da u Vama ima prijatelja i da razumijete njegove osjećaje u situacijama u kojima pokušava govoriti. Osim toga, potrebno je razbiti brojne mitove koji se javljaju uz SM – da ono ne želi ili ne može govoriti, da je tvrdoglavo ili stidljivo. Također, važno mu je osvijestiti da postoje osobe koje imaju problem s govorom, da njegovo stanje ima naziv i da postoje načini na koje mu možemo pomoći. Stjecanjem djetetova povjerenja, umanjuje se anksioznost i strah od govornih situacija. Na kraju, dijete mora znati da ga nećemo prisiljavati da govori pod svaku cijenu, već ćemo pričekati da se ono osjeća ugodno i spremno za to.

Što kažu djeca sa SM?

- *Jučer sam pala i nisam mogla reći teti. Danas sam bila žedna, nisam mogla otvoriti bočicu s vodom i nisam mogla pitati za pomoć. Brine me što će biti sutra. (5)*
- *Ne šutim zato što ne želim biti ovdje. Šutim zato jer se bojim. (6)*

- *Željela bih da znaš da nisam tvrdoglava, zločesta, bezobrazna ili da te ignoriram. Jednostavno ne mogu govoriti u tim situacijama. (7)*
- *Htio bih da svi znaju da želim govoriti, ali što me oni više nagovaraju i stvaraju veći pritisak, postaje sve gore. (7)*
- *Najteže mi je govoriti kad su očekivanja visoka. „Bok, doviđenja, hvala i molim“ najteže je izgovoriti kad sam anksiozna i brine me što misliš kad ne čuješ te riječi od mene. (13)*

Što roditelj djeteta sa SM mora znati?

Vaše dijete može nijekati strah od govora i uvjeriti Vas da ne želi razgovarati. Međutim, ono zapravo želi i pokušava govoriti, ali njegova mu anksioznost i zabrinutost stvaraju osjećaj „knedle“ u grlu, riječi jednostavno ne izlaze. Potrebno je razgovarati s djetetom na način primjeren njegovoj dobi, pazeći pritom da ne povrijedimo dijete, ali i da problem ne ignoriramo. Negativni osjećaji koji se javljaju u djeteta tijekom govornih situacija s nekim osobama i u nekim situacijama tjeraju ga da ne govori – ono želi izbjeći ponovnu anksioznost koju osjeća kad treba govoriti.

Što kažu roditelji djece sa SM?

- *Želio bih da znaš...Nije izbor ne imati glasa.*
- *Ne zaboravi da je mom djetetu jako teško izgovoriti „hvala, molim, oprost“.*
- *Ne shvaćajte njihovu šutnju osobno. Niste Vi krivi. (roditelj adolescenta)*

Pripremila:

Zrinka Martinković, mag. log.